Heesch | oktober 2026

Uitleg en definities groennorm Bernheze

Informatie voor initiatiefnemers

Heesch | oktober 2026

Inhoudsopgave

Inhoud

1. De groennorm **4**
1.1 De groennorm van gemeente Bernheze 4

2. Welke elementen tellen wel mee in de groennorm **6**

3. Welke elementen tellen niet mee in de groennorm **7**

4. Wat als de groennorm niet gehaald wordt? **8**
4.1 Groencompensatiefonds 8
4.1.1 Definitie woningsplitsing *8*
4.1.2 Definitie inbreiding (bijna) onbebouwde grond *9*
4.1.3 Definitie inbreiding sloop / nieuwbouw *9*
4.1.4 Definitie uitbreiding dorpskern *10*
4.1.5 Compensatie bestaand openbaar groen *11*
4.1.6 Bijzondere initiatieven *11*

1. De groennorm

Om te komen tot een klimaatadaptieve en groene leefomgeving is een groennorm vastgesteld. De groennorm van de gemeente Bernheze bepaalt hoeveel vierkante meter (m2) openbaar groen er moet zijn binnen de bebouwde kom en is een van de voorwaarden voor het toestaan van ruimtelijke ontwikkelingen.

Kort gezegd: om te voorkomen dat binnen een ontwikkeling te weinig openbaar groen aanwezig is, is de groennorm opgelegd. Dit is in de basis een minimale eis van het aantal vierkante meters dat openbaar groen moet zijn. [1] [2]

Wat verstaan we onder openbaar groen?

Van openbaar groen kan alleen sprake zijn als deze in eigendom en beheer is van de gemeente. Dat is de enige manier waarop de gemeente kan waarborgen dat deze voldoet aan de twee belangrijkste eisen:

1. Vrij en openbaar toegankelijk blijven
2. Voldoen aan het minimale onderhoudsniveau dat de gemeente op enig moment hanteert.

1.1 De groennorm van gemeente Bernheze

Omdat de hoeveelheid openbaar groen in verhouding moet staan tot het aantal gebruikers zet de gemeente in op behoud van een gemiddelde van 107 m² openbaar groen per woning. Gemeente Bernheze hanteert hiermee een kwantitatieve groennorm en streeft de ambitie na met de volgende normwaarden (a t/m c):

3. **Nieuwbouw – inbreiding en uitbreiding**
   Bij nieuwe ontwikkelingen moet minimaal 20% van het projectgebied openbaar groen worden.

   Bijvoorbeeld:
   Een nieuwe ontwikkeling betreft 1000 m². Dit betekent dat er minimaal 200 m² openbaar groen gerealiseerd dient te worden.

4. **Renovaties en reconstructies van woonstraten en pleinen**
   Bij renovaties is het volgende van toepassing:
   5. Geen openbaar groen in de straat aanwezig? Na de renovatie/reconstructie is 10% van het oppervlak openbaar groen.

   6. Minder dan 10% openbaar groen in de straat aanwezig? Dan vergroten we het oppervlak openbaar groen tot 10% en breiden het bij voorkeur uit.
   7. Meer dan 10% openbaar groen in de straat aanwezig? Dan behouden we dat oppervlak openbaar groen en breiden het bij voorkeur uit.

8. Is het niet mogelijk om aan bovenstaande norm te voldoen? Een tekort ten opzichte van de hierboven genoemde norm compenseert de gemeente financieel door storting in het groencompensatiefonds (zie paragraaf 4.1).

9. Bestaande wijken

In bestaande wijken mag het areaal (m²) openbaar groen niet achteruitgaan. Verlies van groen moet altijd worden gecompenseerd, bij voorkeur binnen dezelfde wijk.

2. Welke elementen tellen wel mee in de groennorm

De volgende elementen (deze komen uit het gemeentelijk beheersysteem) tellen mee voor het behalen van het aantal vierkante meter openbaar groen binnen de groennorm:

Grassen

10. Gazons
11. Ruw gras
12. Ruw) gras met bijenmengsel
13. Hondenuitlaatstrook/-veld

Watervoorzieningen

14. Poelen
15. Vijvers
16. Wadi’s
17. Watergangen en sloten
18. Oevers
19. Slootkanten

Plantsoen

20. Bosplantsoen
21. Heesters
22. Botanische rozen
23. Perkrozen
24. Ruigtes
25. Struweel
26. Bodembedekkers
27. Hagen
28. Vaste planten
29. Boomspiegels
30. Dierenweide
31. Houtwal
32. Bos

Sportvelden en randen rondom

De randen rondom de sportvelden van onze sportparken tellen ook mee als openbaar groen binnen de groennorm. De sportvelden zelf tellen niet mee.

3. Welke elementen tellen niet mee in de groennorm

Alle elementen die niet in hoofdstuk 2 voorkomen, tellen niet mee voor het behalen van de groennorm.

Een aantal voorbeelden van elementen die niet meetellen (lijst is niet volledig):

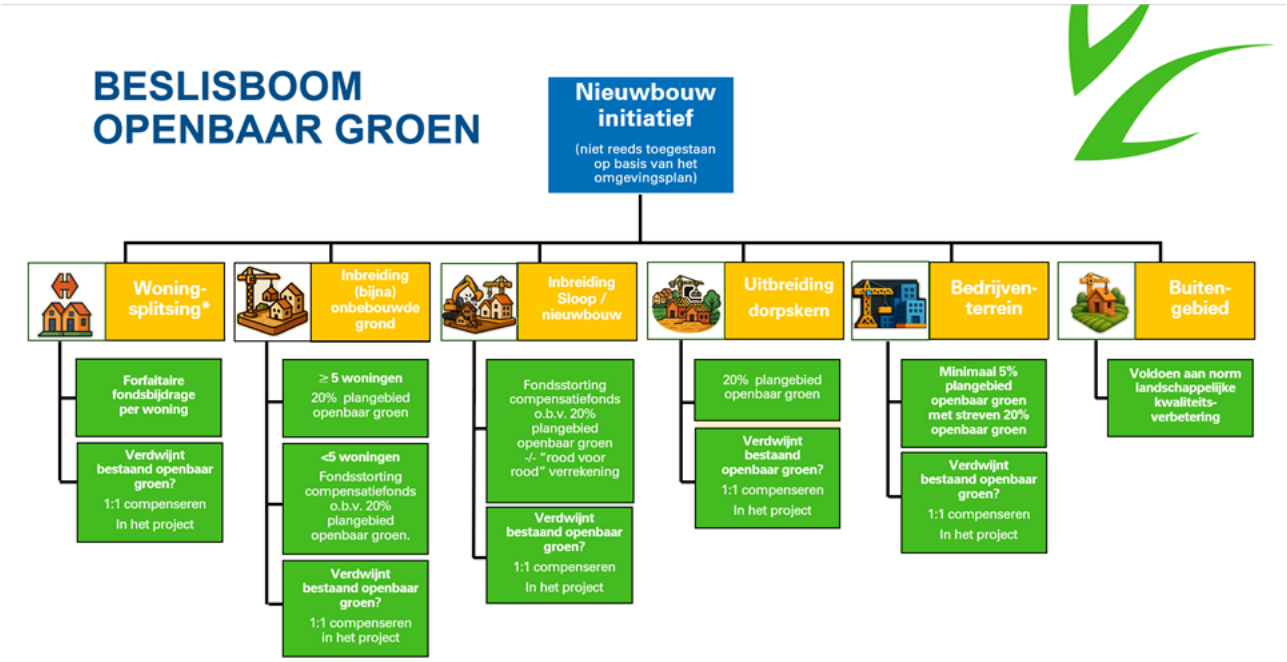
33. Halfverharding (zoals grasbeton, grind, siersplit, schelpen, gebroken puin, houtsnippers, boomschors, et cetera)
34. Kunstgras
35. Dood hout (zoals gevlochten wilgentakken)
36. Sportvelden (ook bij gebruik van echt gras)
37. Zandpaden en zandwegen
38. Zandbodem of zandbakken in speeltuinen
39. Boom-, bloem- en plantbakken
40. Particuliere tuinen
41. Groene daken
42. Gevelgroen en geveltuinen

4. Wat als de groennorm niet gehaald wordt?

4.1 Groencompensatiefonds

Wanneer een initiatiefnemer niet binnen het projectgebied kan voldoen aan de groennorm, door bijvoorbeeld een zwaarwegende maatschappelijke ontwikkeling die vergroening verhindert, kan deze initiatiefnemer met goedkeuring van de gemeente afwijken van de groennorm. Daarvoor geldt onderstaande beslisstructuur. Deze geldt alleen voor plannen die op inbreidingslocaties worden gerealiseerd of uitbreidingswijken die onderdeel worden van de bebouwde kom. Voor ontwikkelingen in het buitengebied gelden landschappelijke verplichtingen.

De gemeente hanteert de volgende beslisboom voor wanneer een project kan afwijken van de 20% openbaar groennorm.

Figuur 1 Beslisboom groencompensatie (*zie laatste pagina voor uitvergrote versie*)

4.1.1 Definitie woningsplitsing

Van woningsplitsing is sprake wanneer het gaat om:

43. Een verbouwing van een bestaand woongebouw tot een of méér woningen.
44. Het bestaande gebouw legaal is.
45. Wanneer in de eindsituatie in totaal 10 of méér woningen (in één gebouw) worden gerealiseerd. Dan spreekt de gemeente niet meer over woningsplitsing, maar wordt dit gezien als nieuwbouw. Het aantal woningen voor ontwikkeling telt hiervoor niet mee.
46. Wanneer sprake is van sloop gevolgd door nieuwbouw van een of méér woningen is er geen sprake van splitsing.

De fondsbijdrage betreft een forfaitair tarief per toegevoegde woning.

4.1.2 Definitie inbreiding (bijna) onbebouwde grond

Van onbebouwde grond is sprake als:

47. Minder dan 10% van de oppervlakte van het projectgebied bebouwd is.
48. De volgende bouwwerken tellen niet mee voor de berekening:
    49. Illegale bouwwerken;
    50. Tijdelijke bouwwerken (waaronder mantelzorgwoningen);
    51. Erfafscheidingen en andere afrasteringen.
52. Het projectgebied zich binnen het stedelijk gebied bevindt zoals bepaald in de Omgevingsverordening Noord-Brabant.

4.1.2.1 Afwijking bij minder dan 5 woningen

Van deze afwijking is sprake als:

53. Planologisch maximaal 4 woningen worden toegevoegd (het bestaande aantal woningen telt hiervoor niet mee)
54. Het geen woningsplitsing betreft zoals bedoeld onder 4.1.1.
55. Het inbreiding betreft op (bijna) onbebouwde grond zoals bedoeld onder 4.1.2

Wanneer hieraan voldaan wordt, mag ervoor gekozen worden om een fondsbijdrage te doen. Dit komt in de plaats van de 20% openbaar groennorm. De fondsbijdrage wordt berekend over het tekort aan vierkante meters openbaar groen. Hiervoor geldt het gemeentelijk tarief per vierkante meter.

4.1.3 Definitie inbreiding sloop / nieuwbouw

Van inbreiding sloop / nieuwbouw is sprake als:

56. Meer dan 10% van de oppervlakte van het projectgebied bebouwd is.
57. De volgende bouwwerken tellen niet mee voor de berekening:
    58. Illegale bouwwerken;
    59. Tijdelijke bouwwerken (waaronder mantelzorgwoningen);
    60. Erfafscheidingen en andere afrasteringen.
61. De aanwezige bebouwing wordt gesloopt ten behoeve van de nieuwbouw.
62. Het projectgebied zich binnen het stedelijk gebied bevindt zoals bepaald in de Omgevingsverordening Noord-Brabant.
63. De volgende onderdelen maken geen deel uit van de oppervlakte van het projectgebied:
    64. Bestaande bebouwing die niet gesloopt wordt;
    65. Bestaand openbaar gebied.

4.1.3.1 Uitwerking Rood voor Rood regeling

Bij inbreidingslocaties die kwalificeren als sloop /nieuwbouw geldt de Rood-voor-Rood-regeling. Dit houdt in dat de groennorm mag worden afgekocht met een fondsbijdrage. Daarbij wordt de

groennorm van 20% niet toegepast op de volledige bebouwingsopgave, maar uitsluitend op het aandeel van de ontwikkeling dat bestaat uit nieuw toe te voegen bebouwing.

Voor de berekening wordt uitgegaan van de bestaande, legaal vergunde bruto vloeroppervlakte (BVO) binnen het projectgebied en de nieuw toe te voegen BVO. Eerst wordt bepaald welk aandeel van de totale BVO wordt gevormd door de toe te voegen BVO. Dit aandeel wordt vermenigvuldigd met de geldende groennorm van 20% van het plangebied. De aldus berekende, gecorrigeerde groennorm wordt vervolgens vermenigvuldigd met het gemeentelijke tarief van de fondsbijdrage. De berekening volgt onderstaande formule:

$$Vereist\ openbaar\ groen\ (m^2) = \left(\frac{Toe\ te\ voegen\ BVO}{Totale\ BVO} \times 20\%\ projectgebied\right) \times tarief\ fondsbijdrage$$

Voor de berekening gelden vier voorwaarden:

66. carports en bergingen worden niet meegerekend bij de BVO
67. Bestaand openbaar gebied maakt geen deel uit van de oppervlakte van het projectgebied.
68. In plaats van een fondsbijdrage blijft de optie bestaan van realisatie van het openbaar groen binnen het plangebied (mits ruimtelijk wenselijk).
69. De fondsbijdrage is pas verschuldigd na onherroepelijk worden van de planologische maatregel en wordt voor inflatie gecorrigeerd.

4.1.4 Definitie uitbreiding dorpskern

Van uitbreiding van een dorpskern is sprake als:

70. De ontwikkellocatie niet binnen het stedelijk gebied ligt, zoals bepaald in de Omgevingsverordening Noord-Brabant.
71. De ontwikkeling aansluit op het stedelijk gebied en met de planologische wijzigingsprocedure onderdeel wordt van het stedelijk gebied.

Voor deze initiatieven geldt dat altijd 20% van het projectgebied uit openbaar groen moet bestaan.

Op dit soort initiatieven zijn zowel de regels uit de Omgevingsverordening als de gemeentelijke groennorm van toepassing. Dit betekent dat naast de vereiste landschappelijke kwaliteitsverbetering (1% van de grondwaardevermeerdering) ook de 20% openbaar groennorm geldt. Deze verplichtingen staan los van elkaar en gelden dus cumulatief.

Indien een ontwikkeling deels kwalificeert als inbreiding en deels als uitbreiding, wordt voor de toepassing van de groennorm aangesloten bij de provinciale kwalificatie van het plan.

4.1.5 Compensatie bestaand openbaar groen

Wanneer bestaand openbaar groen verdwijnt als gevolg van een ontwikkeling, dient deze 1:1 binnen het plan of in de nabijheid van het plan gecompenseerd te worden door of voor rekening van initiatiefnemer.

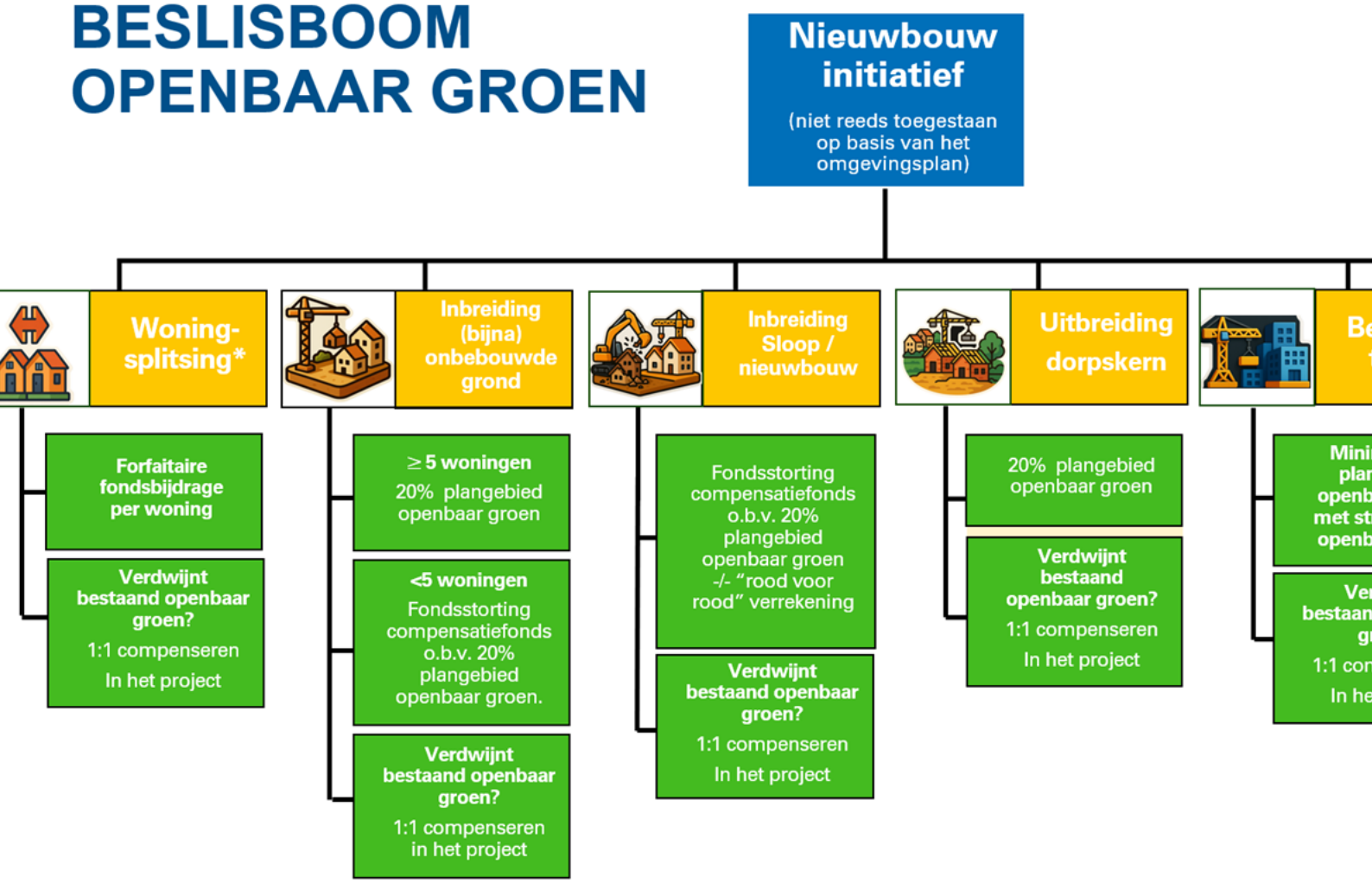
4.1.6 Bijzondere initiatieven

De beslisboom groencompensatie en paragraaf 4.1.1 tot en met 4.1.4 gelden ook voor de onderstaande initiatieven:

Bij het toevoegen van maatschappelijke functies zijn dezelfde regels van toepassing als bij de toevoegingen van woningen.

72. De beslisboom groencompensatie is tevens van toepassing op ontwikkelingen met een maatschappelijke functie (bijv. zorgappartementen).
73. De beslisboom groencompensatie is tevens van toepassing op de toevoeging van bedrijven buiten een bedrijventerrein.
74. Bij de omzetting van een bedrijf of maatschappelijke functie naar één of meer woningen gelden voor de groennorm de voorwaarden als bedoeld in paragraaf 4.1.1 dan wel 4.1.3.

iguur 1 Beslisboom groencompensatie:

[1] Openbaar groen is of wordt eigendom van de gemeente.

[2] Indien de grond niet naar de gemeente kan, of indien het onpraktisch is voor de gemeente om de grond over te nemen, wordt deze oppervlakte financieel gecompenseerd door de initiatiefnemer.